

1.1 තත්වගණනය කළ මතය

සීමාසහිත ලංකා ගල්අඟුරු (පුද්ගලික) සමාගමෙහි 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම සහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිලෙ කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙනයාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකරණය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්ම පදනම මත ගිණුම්තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය හා සම්බන්ධ පාර්ශවය විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව සමාගමේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් වනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මහභරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා ඇතිවන බලපෑමට බඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මහභැරීමහෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙලිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදාගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමණය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකර්ණය කළයුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධි හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙනයනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියනට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත්කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියාකර ඇති බව;
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව;
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) ආදායම් බදු පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවල (LKAS 12) 80 (ආ) ඡේදයට අනුව, පූර්ව කාලපරිච්ඡේදවල වර්තමාන බදු සඳහා කාල සීමාව තුළ හඳුනාගෙන ඇති යම් ගැලපීමක් සමාගම විසින් අනාවරණය කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ වර්තමාන බදු වියදම යටතේ අනාවරණය කිරීමෙන් තොරව රඳවාගත් ඉපයීම්වල පසුගිය කාලච්ඡේද සඳහා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තක්සේරු කරන ලද රු.5,134,045 ක අතිරේක බදු වගකීම් සමාගම විසින් ගලපා තිබුණි.</p>	<p>රු. 5,134,045 ක මුදල නිශ්චිතවම කිවහොත් අතිරේක බදු වගකීමක් නොවේ. අපගේ ගිණුම් වලට අනුව, ඇත්ත වශයෙන්ම, බදු සඳහා අධි ප්‍රතිපාදනයක් ඇත. අප විසින් ගැලපීම් සිදුකර ඇත්තේ සත්‍ය වගකීම දක්වා අධි ප්‍රතිපාදනය පහත දැමීමට පමණි. යම්කිසි ගැලපීම්වල වර්තමාන බදු පසුගිය කාලපරිච්ඡේදයට ඇතුළත් කිරීම අනිවාර්ය නොවේ.</p>	<p>සමාගම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 12 ට අනුගත විය යුතුය.</p>
<p>(ආ) ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වල වෙනස්වීම් සහ දෝෂ පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 හි 28 වන ඡේදයට අනුව, ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවල මූලික යෙදුම වන්නේ කාල පරිච්ඡේදයට හෝ ඕනෑම පසුගිය කාල පරිච්ඡේදයකට බලපාන විට, ගැලපීම් වටිනාකම තීරණය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවන බව හෝ අනාගත කාල පරිච්ඡේදයන් කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කළ හැකි බව හැරෙන්නට, එවැනි බලපෑම් ආයතනය විසින් හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, මූල්‍ය උපකරණ (SLFRS-9) සහ ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ ගිවිසුම් වලින් උපයන ආදායම් (SLFRS -15) වැනි 2018 ජනවාරි 01 දින සිට ආරම්භ කරන ලද එහි වාර්ෂික වාර්තාකරණ කාල සීමාව සඳහා ආයතනය විසින් පළමු වරට භාවිතා කරන ලද නව ප්‍රමිතීන් අනාවරණය කර නොතිබුණි.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිත 9 සහ 15 වැනි නව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් අනුගමනය කිරීමෙන් දිනකවත් බලපෑමක් නොමැත. ඉහත ප්‍රමිතීන් සම්බන්ධයෙන් අනාවරණය කිරීමක් අවශ්‍ය වන අතර එය සමාගමේ දෘෂ්ඨි කෝණයෙන් ශාස්ත්‍රීය වටිනාකමක් පමණි.</p>	<p>අවසාන ගිණුම් පිළිගත් බැවින්, ලබන වසරේ සිට ඉදිරියට ප්‍රමිතියට අනුකූල විය යුතුය.</p>
<p>(ඇ) දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා</p>	<p>අපගේ සමාගම සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී</p>	<p>ප්‍රමිතියට</p>

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයේ (LKAS-16)51 ඡේදයට අනුව, වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය අවම වශයෙන් සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර ආයු අපේක්ෂාවන් පෙර ඇස්තමේන්තු වලට වඩා වෙනස් නම්, වෙනස්කම් ගිණුම්ගත කරනු ලැබිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, තවමත් භාවිතයේ පවතින සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වී ඇති මෝටර් වාහනවල ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය සමාලෝචනය කර ඒ අනුව ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16 හි 61 අනුගත වන ඡේදය මෝටර් වාහන සඳහාද අදාළ වේ. මෙම මෝටර් වාහන හැකි ඉක්මණින් අපහරණය කිරීමට අපි බලා සිටින බැවින් ප්‍රයෝජනවත් ජීවි කාලය සමාලෝචනය කිරීමට හෝ මෝටර් වාහන ප්‍රත්‍යාගණනය නොකිරීමට හේතුවිය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙතින් ප්‍රතිපූරණය කළ යුතු 2015 සිට 2017 දක්වා මූල්‍ය වර්ෂවලට අදාළ රු.1,087,450 ක හිඟ ආදායම් බදු රඳවා ගත් ලාභ ගිණුමට හර කරනු ලැබීය. තවද හිඟ හිට ඇති ආදායම් බදු රඳවා ගත් ඉපැයීම් ගිණුමට හර කිරීම සඳහා පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ද ලබාගෙන නොමැත.

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම

2015 සහ 2017 වර්ෂ සඳහා රු.1,087,450 ක් වූ ආදායම් බදු ප්‍රතිපූරණය කිරීම් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙතින් අයකර ගැනීම සඳහා අපි පියවර ගැනීමට නියමිත අතර අයකර ගැනීමෙන් පසු, ගිණුම් වලට අදාළ ගැලපුම් ඇතුළත් කිරීම් සිදු කරනු ලැබේ.

නිර්දේශය

ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති නිසි අනුමැතියකින් තොරව නිතර වෙනස් නොකළ යුතුය.

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

(අ) 2016 සැප්තැම්බර් 19 සිට 2018 අප්‍රේල් 09 දක්වා කාලය තුළ ගල් අඟුරු ආනයනයේ නිවැරදි ගනුදෙනු වටිනාකම ප්‍රකාශයට පත් නොකිරීම හේතුවෙන් සමාගමට ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් රු.205,000,000 ක දඩ මුදලක් පනවා තිබුණු අතර අධ්‍යක්ෂවරුන් විසින් ගිණුම් අත්සන් කිරීමට පෙර 2018 දෙසැම්බර් 12 දින දඩ මුදල පනවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශයේ අසම්භාව්‍ය වගකීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා සටහන් අංක 25 ප්‍රකාරව, අසම්භාව්‍ය බැරකම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සැලසීම නොව හෙළිදරව් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයට අප නිසි පරිදි අනුගතව ඇත.

නිර්දේශය

අවිනිශ්චිත වගකීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සැලසිය යුතුය.

(ආ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තුව

බදු ඉන්වොයිසි නිකුත් කිරීමෙන් අඩුවෙන් දක්වා ඇති ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගැනීම් සඳහා අතිරේක

සමාගම 2006 අංක 13 දරණ

රු.266,776,825 ක් විය.කෙසේවෙතත්, සමලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී තථ්‍ය ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගකීම රු.367,104,461 ක් විය. එබැවින්, 2017/2018 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගකීම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසානොතිබුණු බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේ දී ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගකීම රු.100,327,636 කින් අඩුවෙන් ගනනය කර තිබුණි.තවද, නිසි පරිදි සංශෝධනය කර ඇති 2006 අංක 13 දරණ ආර්ථික සේවා ගාස්තු පනතේ 6 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව කාර්තුව අවසන් වීමෙන් පසු ඊළඟ මාසයේ විසිවන දිනට හෝ ඊට පෙර ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගකීම ගෙවිය යුතුය.කෙසේ වෙතත්, මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වාම සමාගම විසින් ගෙවිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තුවගෙවා නොතිබුණි.

ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීමක් කරන්නෙමු.

ආර්ථික සේවා ගාස්තු පනතට අනුගත විය යුතුය.

(ඇ) ගල් අඟුරු ආනයනය කිරීමේදී, රේගුවේ කාර්යයන් සඳහා වටිනාකම නිශ්චය කර ගැනීමේ අරමුණින් නාමික ගැලපුමක් ලෙස රේගුවේදී සියයට 10 ක සත්‍ය වශයෙන් නොදැරූ ආන්තික වටිනාකමක් පිරිවැයට එකතු කරනු ලැබේ කෙසේවෙතත්, සමාගම සියයට 10 ක ගැලපුමක් ලෙස රු.3,723,718,278 ක් ආදායමට එකතු කර ඇති අතර පසුව සමාගම විසින් එම අගය වට්ටමක් ලෙස ණයගැතියන්ට ලබාදී තිබුණු අතර විකුණුම් පරිවැයටද ගලපා තිබුණි.එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, විකුණුම් පිරිවැය සහ ආදායම සමාන ප්‍රමාණයකින් අධිගණනය වී තිබුණි.

2018 ජූනි 28 දින පැවති රැස්වීමේදී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට එ.අ. බදු ඉන්වොයිසිය නිකුත් කිරීමේදී ලබා දෙන ලද ගල් අඟුරුවල පිරිවැයට රේගු ආන්තිකය එක් කිරීමට ලංකා ගල්අඟුරු සමාගමට නියම කරන ලදී.දේශීය ආදායම් (IR) බලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කර මෙය සිදු කරන ලදී.රේගු ආන්තිකය එකතු කිරීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලිපියක් යවා ඇති නමුත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් මේ දක්වා තීන්දුවක් ලැබී නොතිබුණි.එබැවින් ලංකාගල් අඟුරු සමාගමට සියයට 10 ක එකතු කිරීම තවදුරටත් අනුගමනය කළ යුතුය.

සමාගම ප්‍රමිත සමඟ අනුගත විය යුතුය.

(ඈ) වසර හයක් ගතවුවද එකඟ වූ බේරුම්කරණ ක්‍රමයෙන් (Agreed Settlement Method) ගල් අඟුරු ලබානොදීම (Short Delivery) සම්බන්ධයෙන් ටෝරියන් අයර්න් ඇන්ඩ් ස්ටීල් සමාගමෙන් (TISCL) සීමාසහිත නැව් සංස්ථා සමාගම (CSCL) හරහා ලැබිය යුතු ශේෂය වූ රු.539,192,079 ක් අයකර ගැනීමට සමාගම අපොහොසත් වී තිබුණු

ටෝරියන් අයර්න් ඇන්ඩ් ස්ටීල් සමාගමෙන් ලැබිය යුතු රු.539,192,079 ක් බොල්ණය බවට ප්‍රකාශයක් නොවීය.එනිසා ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් නොමැති බව අපගේ අදහසයි.

ප්‍රතිපාදන වෙන්කල යුතුය.

අතර අගය අඩුවීම (Impairment)
වෙනුවෙන් වෙන්කිරීමක්ද සිදුකර
නොතිබුණි.

(ඉ) පෙර වර්ෂයේ විගණනයේදී සත්‍යාපනය කළ නොහැකි වූ ඉදිරියට ගෙන ආ ලැබියයුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තු (ESC) සහ ලැබියයුතු රඳවා ගැනීමේ බදු (WHT) එකතුව රු.971,868 ක්, ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු රු.65,474,540 ක් සහ ලැබිය යුතු ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (NTB) රු.3,371,326 ක් සහ ලැබිය යුතු එකතු කළ අගයමතබදු (VAT) රු.12,758,801 ක් පෙර වර්ෂයේ ගැලපීම් ලෙස සමුච්චිත ඉපැයීම් වලට එරෙහිව ගලපා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, පසුගිය කාලවර්ෂයේ දෝෂයේ ස්වභාවය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කර නොතිබුණි.	සටහන 21 - ණය හිමියන් සහ වෙනත් ගෙවිය යුතු මුදල් සහ සටහන් 23- ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු යටතේ වෙනම ඡේදයක් ලෙස කපා හැර ඇති / ආපසු ගලපන ලද (Written off/back) මුදල් පිළිබඳව සවිස්තරාත්මක පැහැදිලි කිරීමක් අපි ලබා දී ඇත්තෙමු.	සමාගම ප්‍රමිත සමඟ අනුගත විය යුතුය.
(ඊ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පෙන්වා ඇති රු.12,241,774 ක් වන “ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය(CEB) විසින් දැරිය යුතු බදු” ඉදිරියට ගෙනඑන ලද ලැබියයුතු ශේෂය පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව පවා සමුච්චිත ආදායමට එරෙහිව ගලපා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, විගණනය සඳහා විස්තර ලබා දී නොමැති බැවින් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිකර්මයේ නිරවද්‍යතාවය සත්‍යාපනය කළ නොහැකි විය.	අතිරික්ත බදු ප්‍රතිපාදන වලින් රු.මිලියන 65 ක් ආපසු ගැලපීමට අපට පාලක මණ්ඩල අවසරය ලැබුණි. කෙසේ වෙතත්, කපාහැරීම දෙස බලන විට තත්‍ය ආපසු ගැලපීම වඩා අඩු විය. එබැවින්, ගැලපීම පාලක මණ්ඩලය විසින් අවසර දී ඇති ප්‍රමාණය තුළ ඇති බැවින් එය පාලක මණ්ඩලය විසින් නිසි පරිදි අනුමත කරනු ලැබීය.	ගැලපීමට පෙර ශේෂයන් හඳුනාගත යුතුය.
(උ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සමාගම දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට රු.1,337,690 ක ආදායම් බදු ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, තත්‍ය මුදල් ගෙවීම පෙන්වීම වෙනුවට රු.669,092 ක මුදලක් මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහ යටතේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ පෙන්වා තිබුණි.	අනාගතයේදී දළ බදු ගෙවීම් මුදල් ගලායාමක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අපි සටහනක් කර ගතිමු.	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ සත්‍ය ආදායම් බදු ගෙවීම සමාගම සඳහන් කළ යුතුය.
(ඌ) ප්‍රතිපූරණය කිරීමේ වියදම් සඳහා ගෙවිය යුතු එ.අ. බද්ද රු.8,896,850 ක් එකතු කළ අගය මත බදු පාලන ගිණුමේ ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. එබැවින්, එකතු කළ අගය මත බදු වගකීම් සමාන අගයකින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	අපගේ බදු උපදේශකගේ මතයට අනුව එකතු කළ අගය මත බදු ආදායම් මත අය කෙරේ. අපගේ බදු උපදේශකවරයාට අනුව වියදම් ප්‍රතිපූරණය කිරීම එකතු කළ අගය මත බදු යටතට නොගැනෙනු ඇත.	නිසි පරිදි සංශෝධනය කරන ලද 2002 අංක 14 දරණ එකතු කළ අගය මත බදු පනතට අනුගත විය යුතුය.

(එ) ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (CEB) විසින් ගෙවන ලද නැව් සැහැල්ලු කිරීමේ ගාස්තු (Lightering Charges) සම්බන්ධයෙන් ලංකා නැව් සංස්ථා සමාගමට (CSCL) ගෙවිය යුතු රු.15,870,104 ක මුදලක් ලංකා නැව් සංස්ථා සමාගමටගෙවා හෝ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයවෙතින් ලද අත්තිකාරම් මුදලක් ලෙස ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. තවද, එම ගාස්තු පියවීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයවෙතින් අරමුදල් ලබාගෙන ඇතත්, ඉහත සඳහන් නැව් සැහැල්ලු කිරීමේගාස්තුලංකා නැව් සංස්ථා සමාගමවෙත ගෙවිය යුතු යැයි සමාගම ගිණුම්ගතකර නොමැත.

දේශීය ආදායම දෙපාර්තමේන්තුව එකතු කළ අගය මත බදු සඳහා 0% බැගින් වූ සැහැල්ලු කිරීම සඳහා තීන්දුවක් නිකුත් කර ඇති අතරතුර, රේගු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නැව්ගත කිරීමේ අංක 154 දක්වා අවසාන එකතු කළ අගය මත බදු තක්සේරුව නිකුත් කර සමාගමට රු.මිලියන 67.7 ක අතිරේක තක්සේරුවක් නිකුත් කළේය. රේගුව විසින් අයකර ගැනීමේ කිසියම් වූ ක්‍රියාමාර්ගයක් වළක්වා ගැනීම සඳහා, ඉහත සඳහන් මුදල අවසාන එකතු කළ අගය මත බදු තක්සේරුව අර්ධ වශයෙන් නිරාකරණය කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී.

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩල නිලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කර නිසි ලෙස ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

අයිතමය	වටිනාකම	ඉදිරිපත් සාක්ෂි	නොවූ	කළමනාකරණයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
-----	රු.	-----	-----	-----	-----	-----
(අ) 154 වෙනි නැව්ගත කිරීම දක්වා CSCL වෙතින් ලැබිය යුතු පැරණි රක්ෂණයන්	33,959,892	තහවුරු කිරීම		පැරණි රක්ෂණය සඳහා රු.33,959,892 ක මුදලක් පියවා ගැනීමට CSCL වෙත ලබා දී ඇති උපදෙස් සනාථ කිරීම සඳහා 2018/01/11 දින රැස්වීම් සටහන් අප සතුව ඇත.	සාක්ෂි ලබා දිය යුතුය.	ලබා
(ආ) සීමාසහිත ලංකා නැව් සංස්ථාව - ගෙවිය යුතු පැරණි මුදල	66,307,336	තහවුරු උපලේඛන	කිරීම,	ඉහත ශේෂයේ විස්තර සමඟ විගණනයට අපි දැනටමත් සවිස්තරාත්මක ප්‍රකාශයක් ලබා දී ඇත්තෙමු.	සාක්ෂි ලබා දිය යුතුය.	ලබා
(ඇ) විවිධ ණය ගැතියන්	18,075,801	තහවුරු උපලේඛන	කිරීම,	රේගුව සඳහා වැඩිපුර ගෙවීමක් ලෙස මූලික පරීක්ෂණ වලින් හෙළි විය. තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කිරීමේ පවතී.	සාක්ෂි ලබා දිය යුතුය.	ලබා
(ඈ) ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙතින් ලැබිය යුතු	4,677,508	තහවුරු උපලේඛන	කිරීම,	ප්‍රභවය / හටගැනීම සොයා බැලීම සඳහා විමර්ශන සිදු කෙරෙමින් පවතී.	සාක්ෂි ලබා දිය යුතුය.	ලබා
(ඉ) ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙතින්	1,760,500	තහවුරු	කිරීම,	ප්‍රභවය / හටගැනීම සොයා බැලීම සඳහා විමර්ශන සිදු කෙරෙමින් පවතී.	සාක්ෂි ලබා දිය යුතුය.	ලබා

ලැබියයුතු අනෙකුත් ලැබීම්	උපලේඛන	කෙරෙමින් පවතී.
(ඊ) වෙළඳ ණය හිමියන් 85,887,776 - නොබෙල් රිසෝර්ස් ඉන්ටර්නැෂනල් පුද්ගලික සමාගම	තහවුරු කිරීම්, උපලේඛන	නොබෙල් රිසෝර්ස් වෙත සාක්ෂි ලබා ගෙවියයුතු ශේෂයේ දිය යුතුය. සංයුතිය පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් ඇති අතර එය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකිය.
(උ) ගෙවිය යුතු 1,964,060 නෛතිකවිගණන සහ වෘත්තීය ගාස්තු	උපලේඛන	2018 හි හිඟ නීතිමය වියදම් සාක්ෂි ලබා පියවා ගැනීම සඳහා ඉහත දිය යුතුය. වෙන්කිරීම් ඉතිරි විය. ගෙවිය යුතු ශේෂයට සාපේක්ෂව අපි 2019 දී රු.1,219,478ක් ගෙවීම් සිදුකර ඇත්තෙමු.

1.6 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරුණු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකරණයේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

ලංකා ගල් අඟුරු සමාගමෙහි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් පහත සඳහන් ලැබියයුතු ශේෂයන් හි පැවැත්ම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් එවන ලද ශේෂය තහවුරු කිරීම් අනුව තහවුරු කර නොතිබුණි.

ගිණුමේ අයිතමය

වටිනාකම

අවසන් එ.අ.බ. සහ වෙනත්
ලං.වි.ම. යෙන් ලැබියයුතු
කළමනාකරණ ගාස්තු
පැරණි රක්ෂණය
ලං.වි.ම. යෙන් ලැබියයුතු
වෙළඳ ණයගැතියෝ
(ලං.වි.ම.)- වාණිජ ගල් අඟුරු

රු.
67,735,765
33,748,719
16,519,983
14,188,009

අවසන්

එ.අ.බ.

රු.67,735.76-
අවසාන
තක්සේරුව
CSCLනිවේදනයට
ලැබිය යුතු මුදලකි.

එ.අ.බ.
පිළිබඳ
අනුව

කළමනාකරණ ගාස්තු
රු.33,748,719- විගණනය
කරන ලද ගිණුම් මත
පදනම්ව අවසාන ගෙවියයුතු
මුදල ලං.වි.ම. විසින් වෙන්
කරනු ලැබේ.

පැරණි

රක්ෂණය

රු.16,519,983 -
 රු.16,598,983 ක් පැරණි
 රක්ෂණය වශයෙන්
 ගෙවීමට උපදෙස් දෙන ලද
 2018/01/11 දින පැවති
 රැස්වීම් සටහන් කිහිපයක්
 අප සතුව ඇත.
 වෙළඳ ණයගැතියෝ
 (ලං.වි.ම.) රු.14,188,009 -
 මර්කෙට්ට් වෙත ගෙවන ලද
 රු.මිලියන 7 කින් ද,
 ලං.වි.ම. භාරගත් වගකීම්
 රු.මිලියන 4.6 කින් සහ
 ප්‍රභවය / හටගැනීම සොයා
 බැලීම සඳහා සිදුකෙරෙමින්
 පවතින විමර්ශනයන් සඳහා
 වූ රු.මිලියන 1.76 කින් ද
 සමන්විත වේ.

1.6.2 ගෙවියයුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----------------	--------------------------	----------

<p>2017 දී 124-154 නැවත කිරීමට අදාළව ශ්‍රී ලංකා රේගුවට ගෙවිය යුතු එ.අ. බදු මුදල වූ රු.44,416,800 ක් නොගෙවීම මුදල් පැනවීමේ අවදානම වැඩි කරයි.</p>	<p>ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් කාලානුරූපව ප්‍රතිපූරණය මත අප විසින් මෙම හිඟ මුදල් පියවීම රඳා පවතී. මෙම පිළිබඳව අපි ලං.වි.ම. වෙත දැනුම් දී ඇත.</p>	<p>2002 අංක 14 දරණ එකතුකළ අගය මත බදු පනතට අනුගත විය යුතුය.</p>
---	--	--

1.7 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2017 අංක 24 දරණ දේශීය ආදායම් පනතේ 10(1)(ඇ)(i) දරන පළමු උපලේඛනය	මාසික ගෙවීම ඉක්මවන්නේ නම් (එ.අ.බ. බදු හැර), සෑම රඳවා ගැනීමේ නියෝජිතයෙකුම හෝ කොන්ත්‍රාත් රඳවා ගැනීමේ බද්ද අඩු වුවද, සේවා ගාස්තු ගෙවීම් මත රඳවා ගැනීමේ බදු රු.118,214 ක් සමාගම විසින් රඳවාගෙන නොතිබුණි.	අපි සැලකිල්ලට නැවත වැළැක්වීමට පියවර ඇත්තෙමු.	දේශීය ආදායම් බදු පනතට අනුව අඩු කළ යුතුය.

(ආ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ

(i) 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාරවක්‍රලේඛ අංක පීර්ඩ් / 12 හි 9.3 වගන්තිය (i) කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව අනුමත කරන ලද ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් (SORP) සමාගම සතු නොවීය. සේවා විසින් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සේවක සංඛ්‍යාවහා සංවිධාන සටහන අනුමත කිරීමත් සමග අප දැනටමත් අවසන් කර ඇති බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ යෝජනා ක්‍රමය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. බඳවා ගැනීමේ යෝජනා ක්‍රම සඳහා වහාම අනුමැතියලබාගත යුතුය.

9.7 වගන්තිය (i) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අනුමත වෛද්‍ය යෝජනා ක්‍රමයක් නොමැතිව සමාගම විසින් වෛද්‍ය වියදම් ලෙස රු.1,573,127 ක් ගෙවා තිබුණි. සමාගම විසින් දැනටමත් ගෙවා ඇති මුදල්වලට අදාළ 2018 වර්ෂයේ අයවැය ප්‍රතිපාදන සඳහා පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සමාගම අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

(iii) වක්‍රලේඛයට පටහැනිව, සමාගම 2017 වර්ෂයේ සිට ආපදා ණය යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. අපි දැනට එවකට සහාපතිවරයාගේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදුන් සටහන් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටිමු. අපි අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගන්නා තෙක් ණය යෝජනා ක්‍රමය අත්හිටුවා ඇත. ලියාපදිංචි කිරීමේ ආදායම, කෙටිකාලීන තැන්පතු යනාදිය වැනි තමන්ගේම ආදායම් මාර්ග මගින් සමාගම විසින් මෙම යෝජනා ක්‍රමය සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය කරනු ලැබේ. අනුමැතිය ලබාදීමට අවශ්‍ය පරිදි සමාගම විසින් ආපදා ණය යෝජනා ක්‍රමය සඳහා අනුමැතිය සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන්, රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවෙන් හා මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් ලබා ගත යුතු අතර අරමුදල් සපයන ප්‍රභවය අනුමත කළ යුතුය.

(iv) විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව ලබා නොගත් කාර්ය මණ්ඩල අසනීප නිවාඩු සඳහා සමාගම රු.1,614,170 ක මුදලක් ගෙවා මෙය කාර්ය මණ්ඩලයට නොපැමිණීම අවම කිරීම සඳහා කරන ලද සමාගම වක්‍රලේඛයට අනුව අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

නිවුණි.

ගෙවීමක් වන අතර කාර්ය මණ්ඩල පැමිණීම වැඩට පොළඹවා ගැනීමට එය ප්‍රයෝජනවත් බව සොයාගෙන ඇත.

(ii) 2016 දෙසැම්බර් 16 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛ අංක 05/2016 සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතියකින් තොරව රු.2,330,577 ක් කාර්ය මණ්ඩල ප්‍රසාද දීමනා ලෙස ගෙවා තිබුණි. බෝනස් ගෙවීම පාලක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර ඇති අතර එය වසර ගණනාවක් තිස්සේ සිරිතක් වී තිබුණි.

(iii) 2011 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක පීඊඩී57 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ 1 වන වගන්තිය වකුලේඛයට පටහැනිව මෙම වෙළඳ ප්‍රචාරණ වියදම් බොහොමයක් එවක සභාපති විසින් වැඩබලන සාමාන්‍යාධිකාරීගේ නිර්දේශය මත අනුමත කර තිබුණි. ගල් අඟුරු ප්‍රසම්පාදනය සඳහා සෘජුවම සම්බන්ධ වන පාර්ශවකරුවන්ට වෙනත් ගෙවීම් කර ඇත.

1.8 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

අංක 7952807 දරණ ලංකා බැංකු ජංගම ගිණුම 2016 ජූලි මාසයේ සිට අක්‍රීය වූ අතර 2018 දෙසැම්බර් 31 වන විට ශේෂය රු.1,234,319 ක් විය. එම මුදල් ඵලදායී ප්‍රභවයක ආයෝජනය කිරීමට සමාගම කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම

දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද අත්පත් කර ගැනීමේ හිමිකම යටතේ වූ දැන්වීමක් මගින් ලංකා බැංකුහි ඉතිරි මුදල අය කෙරේ. ඉතිරිය කිසිදු හිමිකම් දැරීමකින් තොරව සිදු කිරීමට ඇති අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව දැන ගැනීම සඳහා අපි ලංකා බැංකුව වෙතින් තොරතුරු ඉල්ලා සිටිමු.

නිර්දේශය

ලංකා බැංකුව සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව විසඳීමට පියවර ගත යුතුය.

1.9 තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) පොදු පාලන ක්‍රම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පාලනයකින් තොරව පොදු ලෙජරයේ ජර්නල් සටහන් ඇතුළු ඕනෑම සටහනක් වෙනස් කිරීමට හෝ සංශෝධනය කිරීමට හැකි වීම.	සටහන් සංශෝධනය කිරීමේ පහසුකම් පොදු ලෙජර විෂයභාර මූල්‍ය නිලධාරියාට පමණක් පාලනයකින් යුතුව ලබාදී ඇති පහසුකමක් වන අතර වෙනත් කිසිවෙකුට එය අදාළ නොවනු ඇත.	පද්ධතිය වැඩිදියුණු කළ යුතුය.
(ආ) ගෙවීම් වවුචර් අංකය පද්ධතිය තුළින් ජනනය වන්නක් නොවන අතර පද්ධතියට අතින් ඇතුළත් කළ යුතුය. ගෙවීම් වවුචරය මුද්‍රණය කිරීමෙන් පසු ගෙවීම් වවුචර් අංකය අතින් සංශෝධනය කර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ගෙවීම් වවුචර් අනුක්‍රමික අංක පිළිවෙලට ගොණු කර නොතිබුණි.	ගෙවීම් සඳහා අනුයුක්ත කර ඇති නව සේවකයින් ගෙවීම් වවුචර් අංකනය කිරීම ප්‍රවේශමෙන් සිදු කරයි. සංවිධානයේ නව කණ්ඩායමකට මෙම කාර්යය පැවරීමෙන් අනතුරුව කණ්ඩායම් සාමාජිකයින් විසින් පිළිවෙලකට අනුව වවුචර් ගොනු කිරීමට සහතික වී ඇත.	පවත්නා පද්ධතියේ ඇති සීමාවන් මඟහරවා පාලනයන් සමඟ නව පද්ධතියක් හඳුන්වා දිය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිපලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, පෙර වර්ෂයේ සිට සමාගම විසින් දරනු ලැබූ ශුද්ධ පොදු කාර්ය පිරිවැය ප්‍රතිපූරණය කිරීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ගිවිසුමකට එළඹීම හේතුවෙන්, 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මෙහෙයුම්වල ප්‍රතිපලය පෙර වර්ෂයට අනුව බදුවලට පෙර ශුද්ධ ලාභයක් හෝ ශුද්ධ අලාභයක් නොවීය.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

සමාලෝචනයට භාජනය වී ඇති වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමයන් පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය සමඟ පහත පරිදි වේ.

ආදායම/වියදම	2018	2017	වැඩිවීම/අඩුවීම	ප්‍රතිශතය
	රු	රු	රු	
ආදායම	41,470,171,433	31,953,254,249	9,516,917,184	29.78%
විකුණුම් පිරිවැය	(41,410,859,105)	(31,909,923,832)	9,500,935,273	29.77%
පරිපාලන වියදම	(71,709,152)	(50,042,674)	21,666,478	43.30%

ගල් අඟුරු මිල ඉහළ යාම සහ මුදල් වට්ටම් පිරිවැය එකතු කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචනයට භාජනය වූ වර්ෂය සඳහා ආදායම පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව රු.9,516,917,184 කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර විකුණුම් පිරිවැය රු.9,500,935,273 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. තවද, පරිපාලන පිරිවැය රු.21,666,478 කින් වැඩි වීම හා සේවක වේතන වැඩිවීම මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ අධිකාරිය දුර්වලතා සමාගමේ සේවකයෙකු ගෙවීම් වවුචර භාවිතා කර රු.590,193 ක වංචාවක් සිදු කර ඇත.	අදාළ සේවකයාට/යන්ටවෝදනා පත්ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලියක අප නිරතව සිටින අතර අමතර බදු සමඟ සමාගමට සිදුවූ පාඩු නැවත පියවා ගනු ඇත. වූදින සේවකයින් ගෙවීම් හැසිරවීමේ කාර්යයන්ගෙන් ඉවත් කිරීමට අපි වහාම පියවර ගත්තෙමු. එලදායිතාවයෙන් තොර වූ සමහර පාලනයන් අප යලිසලකා බැලීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම් කර ඇත.	අලාභය පියවා ගැනීමට සහ ව්‍යාජ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අවස්ථා පහක දී, පාලක මණ්ඩල රැස්වීම්වල තීරණ සමාගමේ සභාපතිවරයාගේ අනුමැතියකින් තොරව හා පාලක මණ්ඩල සාමාජිකයින් විසින් සනාථ කිරීමෙන් තොරව සමාගම විසින් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.	එවකට සභාපතිවරයාගේ අත්සන නොතිබීම සහ විෂය සටහන් සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීම 2019 ජූනි 28 දින පැවති රැස්වීමේදී වත්මන් පාලක මණ්ඩලය විසින් භාර ගන්නා ලදී. විෂය රැස්වීම් සටහන්වල සභාපතිවරයා ලෙස මුලසුන දැරූ එම්. ජී. ඒ. ගුණතිලක මහතා මේ වන විට විදුලිබල, බලශක්ති හා ව්‍යාපාර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක අධ්‍යක්ෂ (තාක්ෂණික) වේ. විෂය සටහන් සඳහා ඔහුගේ අත්සන සහ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අමාත්‍යාංශය හරහා සැලසුම් කර ඇත.	පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව තීරණය ක්‍රියාත්මක නොකළ යුතුය.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සම්මත අංකිත මිලදීගැනීමේ අභියාචනා පෝරමයක් භාවිතා කරමින් මිලදී ගැනීමේ අභියාචනා ලබාගෙන නොමැති අතර භාණ්ඩ හා සේවා මිලදීගැනීමේදී, මිලදී	මිලදී ගැනීමේ ඉල්ලීම් මේ වනවිට විද්‍යුත් තැපෑලෙන් යවනු ලැබේ. මෙම ඉල්ලීම් අනුපිළිවෙලින් ලේඛනාක ලැයිස්තුගත කර ඇත. සම්මත පෝරමයක් හඳුන්වා දීමට අපි පියවර ගත්තෙමු.	මිලදී ගැනීමේ අභියාචනා පත්‍ර, මිලදී ගැනීමේ ඇණවුම්, භාණ්ඩ ලැබීම් සටහන් පත්‍ර හා සේවා ලැබීම් සටහන් පත්‍ර

ගැනීමේ ඇණවුම්,
 භාණ්ඩ ලැබීමේ
 සටහන් පත්‍ර නිකුත්
 කර නොමැත.

ප්‍රසම්පාදන
 ක්‍රියාවලියට
 හඳුන්වා දිය
 යුතුය.

(ආ) කාර්ය මණ්ඩලයට කාර්ය මණ්ඩලයට නිකුත්කරනු ලබන සාමාන්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයට
 භාණ්ඩ නිකුත් කිරීම අයිතම වාර්තා කිරීම සඳහා ලේඛනයක් මණ්ඩලයට
 ලේඛනයක සටහන් වී පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. එක් එක් සේවකයා ලඟ භාණ්ඩ නිකුත්
 නොමැත. වටිනාකමින් තබාගැනීමට ඉහළ වටිනාකමින් යුත් මුද්‍රණ කිරීම සඳහා
 ඉහල භාණ්ඩ ද පරිභෝජන භාණ්ඩ තවදුරටත් අපි නිකුත් ලේඛනයක්
 පාලනයකින් තොරව නොකරමු. නිකුත් හඳුන්වා දිය
 නිකුත් කර ඇත. යුතුය.

3.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

**විගණන
 නිරීක්ෂණය**

කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ නිරණයට අනුව සමාගමේ කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂවරයාට 2018 දී මසකට රු.361,725 ක වැටුපක් ගෙවා ඇත. එම නිරණයට අනුව, ඔහුගේ වැටුප ලං.වි.ම. හි සාමාන්‍යාධිකාරී වරයාගේ වැටුපට සමානය.ලං.වි.ම. සාමාන්‍යාධිකාරී වරයාගේ විෂය පථය, ස්වභාවය සහ වගකීම් හා සසඳන විට එය අසාමාන්‍ය බව පෙනේ.

වටිනාකම අනුව, ලංකා කෝල් සමාගමහි ප්‍රසම්පාදන අයවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 300 ක් පමණ වේ. මෙම අයවැය, කිසිවෙකුටත් පාලනය කළ නොහැකි හිඟ ණයවර ලිපි පහසුකම් සීමාව, පැටවීමේ වරායට ඇතුළු වීම සඳහා ගෙවියයුතු බලපත්‍ර ගාස්තු ලබා ගැනීම ප්‍රමාදවීමේ සිද්ධීන්වලින් ඇතිවන අක්‍රමවත් මුදල් ප්‍රවාහයන්, පැටවීමේ හා බැමේ වරායන්හි තදබදය, ස්වභාවික ආපදා (සුළි කුණාටු, කුණාටු වැනි ස්වභාවික ආපදා) වැනි බොහෝ සීමාවන් මධ්‍යයේ සිට අවම කාර්ය මණ්ඩලයක් විසින් කළමනාකරණය සිදු කරනු ලැබේ. කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂක සහ ඔහුගේ කණ්ඩායම බොහෝ විරුද්ධවාදීන් හා අවදානම් මධ්‍යයේ මෙහෙයුම් කටයුතු විධිමත්ව සිදු කර ඇත. එබැවින්, ආයතනයේ විෂය පථය, ස්වභාවය සහ වගකීම් හා සසඳන විට සාමාන්‍යාධිකාරීගේ වැටුප අසාමාන්‍ය යැයි ප්‍රකාශ කිරීම සාධාරණ නැත. තවද, සාමාන්‍යාධිකාරීගේ වැටුප නිරණය කිරීමේදී වෘත්තීය පසුබිම, පළපුරුද්ද සහ ව්‍යාපාරික දක්ෂතා යනාදිය සඳහා වැඩි බරක් ලබා දෙනු ලැබේ.

අනුබද්ධ සමාගමක් ලෙස ලංකා කෝල් සමාගම නියෝජනය කරන්නේ සමස්ත ලං.වි.ම. යේ ප්‍රසම්පාදනයෙන් සියයට 22 කටත් වඩා අඩු ප්‍රමාණයකි. තවද, බඳවා ගැනීමේ පරිපාටියක් වහාම සකස් කළ යුතු බව අපි නිර්දේශ කරමු.

3.5 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගම ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ වාර්ෂික ගල් අඟුරු අවශ්‍යතාවය මත පදනම්ව නැව් වාර සටහනක් සකස් කර තිබුණි.	අපගේ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම වන්නේ නිශචිත කාලය ආරම්භයේ දී දැනුම් දුන් පරිදි LVPP විසින් ඉල්ලා සිටින ප්‍රමාණය සැපයුම් කිරීමයි.	ටෙන්ඩර් ක්‍රියාවලිය පාලනය කිරීම, අරමුදල් ප්‍රභවයන් සහ වගකිවයුතු නිලධාරීන් හඳුනා ගැනීම ආදිය සඳහා ගල් අඟුරු සහ අනෙකුත් ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කළ යුතුය.
(ආ) වලංගු කාලපරිච්ඡේදය දින 90 කින් ඉක්මවා ඇති ණයවර ලිපි (LCs) පහක් සඳහා සමාගම විසින් රු.2,925,980 ක අතිරේක කොමිස් මුදලක් ගෙවා ඇත.	ණයවර ලිපි විවෘත කිරීම හා සම්බන්ධ බැංකු කටයුතු භාර බලයලත් නිලධාරියාට අනුව, ණයවර ලිපිවල වලංගු කාලය යම් දුරකට සැපයුම්කරුගේ උපදෙස් මත තීරණය වේ.	ඵවැනි ගෙවීම් වැළැක්වීම සඳහා පාලනයන් ක්‍රියාත්මක වන බවට සමාගම සහතික විය යුතුය.

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාගමේ විෂය පථය, ස්වභාවය සහ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය හා සේවකයින්ගේ යුතුකම්, වගකීම් හා සසඳන විට අසාමාන්‍ය යැයි පෙනෙන ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ වැටුප් පරිමාණයට අනුකූලව සමාගමේ සේවකයින්ට	ආරම්භයේ සිටම ලං.වි.ම. හි අනුබද්ධිත ආයතනයක් වන ලංකා කෝල් කම්පැණි, ලං.වි.ම. යේ මානව සම්පත් ප්‍රතිපත්ති අනුගමනය කරයි. ලංකා කෝල් කම්පැණි සඳහා බඳවා ගැනීම් ආරම්භයේ දී ලං.වි.ම. යේ හිටපු සේවකයින් හෝ ලං.වි.ම. යේ ද්විතීය පදනමෙන් බඳවා ගත් අය විය.මෙය ලංකා කෝල් කම්පැණි සහ ලං.වි.ම. අතර ඒකාකාරී මානව සම්පත් ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට හේතු වී තිබේ. කෙසේ වෙතත්, අපි මෑතකදී ලංකා කෝල් කම්පැණිහි බඳවාගැනීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ලේඛනගත කර ඇත්තෙමු.	බඳවා ගැනීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් සකස් කර 2003/06/02 දිනැති පීඊඩී/12 දරන චක්‍රලේඛයට අනුව කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තු වෙන් අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

ගෙවීම් කර ඇත.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මාස 02 ක කාල ප්‍රමාදයකින් පසු මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2019 මැයි 07 දින විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණු අතර කෙටුම්පත් කාර්ය සාධන වාර්තාව මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්පූර්ණ කිරීමට අපි දින 90 ක් පමණ ගත කළ අතර 2019 මාර්තු මස අවසානයට සූදානම් කළෙමු. කෙසේ වෙතත්, විගණන කමිටු සභාපතිවරයාගේ නිල රාජකාරි / විදේශ සංචාරවල අවශ්‍යතා හේතුවෙන් විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු කැඳවීමට සහ පාලක මණ්ඩලය වෙත ගිණුම් සමාලෝචනය කිරීම හා නිර්දේශ කිරීමට අපට නොහැකි විය.	2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 අනුව සමාගම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

4.2 සංයුක්ත සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 මගින් නිශ්චිතව දක්වා ඇති පරිදි සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම විසින් සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	කළමනාකරණ අදහස් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	සමාගම 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 ට අනුගත විය යුතුය.

4.3 වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 මගින් නිශ්චිතව දක්වා ඇති පරිදි සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම විසින් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කර නොතිබුණි.	කළමනාකරණ අදහස් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	සමාගම 2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 ට අනුගත විය යුතුය.

4.4 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2003 ජුනි 02 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛ අංක පීඊඩී/12 ට අනුව, වාර්ෂික අයවැයට, අයවැයගත ආදායම් හා වියදම් ප්‍රකාශයක්, වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයක්, වර්ෂය අවසානයට ශේෂ පත්‍රය	වාර්ෂික අයවැය සකස් කිරීම හා සම්පාදනය කිරීම කිසිදු අඩුපාඩුවක් නොමැතිව වාර්ෂිකව සිදු කෙරේ. අපි නිශ්චිතවම, සෑම මූල්‍ය වර්ෂයකම ආරම්භයට පෙර පාලක මණ්ඩලය විසින්	සමාගම චක්‍රලේඛයට අනුගත විය යුතුය.

සහ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සමඟ අයවැයගත ප්‍රාග්ධන වියදම් ප්‍රකාශයක් ඇතුළත් විය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාගම එම අවශ්‍යතාවයට අනුගත නොවීය.

අනුමත කරන ලද අයවැයක් මත වැඩ කරන්නෙමු. අයවැය හා සසඳන විට තරායන්ගේ ප්‍රමාණාත්මක විචල්‍යතාවයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා අපි කාර්තුමය වශයෙන් අයවැය සංසන්දනයක් කරන්නෙමු.